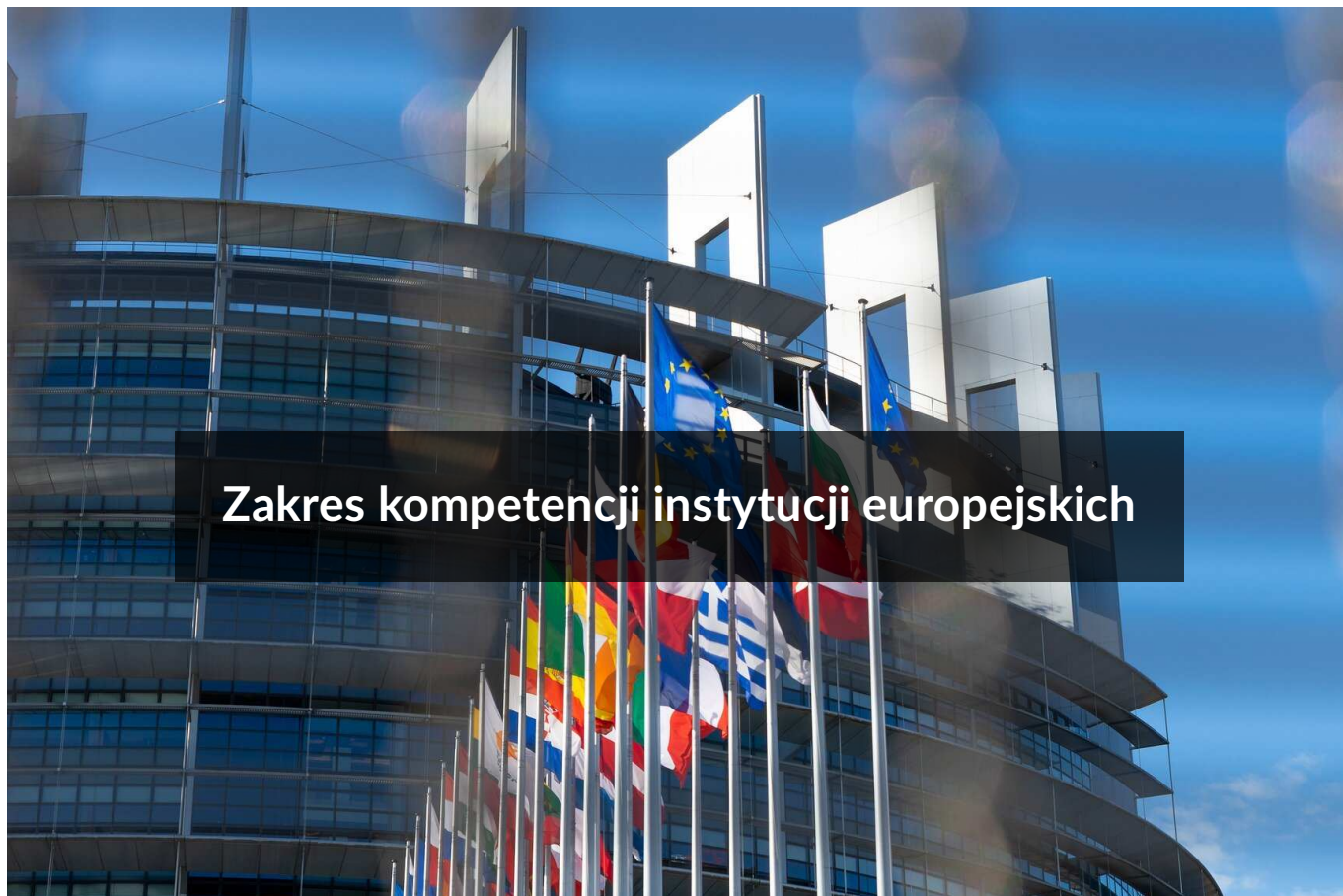




## Zakres kompetencji instytucji europejskich

- Wprowadzenie
- Przeczytaj
- Grafika interaktywna
- Sprawdź się
- Dla nauczyciela



## Zakres kompetencji instytucji europejskich

Źródło: dostępny w internecie: <https://pixabay.com/pl/photos/pa%C5%82ac-europy-europa-flagi-niemcy-5414751/>, domena publiczna.

Unia Europejska posiada jedyną w swoim rodzaju strukturę instytucjonalną. Jedną z jej cech jest rozproszenie władzy ustawodawczej i wykonawczej. To niespotykane na poziomie poszczególnych państw. Kompetencje instytucji i organów UE uzupełniają się i gwarantują wzajemny nadzór. To system skomplikowany, ale zapewniający sprawiedliwe i demokratyczne funkcjonowanie. Działania UE zostały dostrzeżone na świecie. Organizacja ta otrzymała Pokojową Nagrodę Nobla w 2012 roku. Komitet Noblowski w uzasadnieniu wskazał, że pomogła ona przekształcić większość Europy z kontynentu wojen w kontynent pokoju. Jednocześnie UE jest wielką machiną biurokratyczną, za co często jest krytykowana. W siedmiu instytucjach – nie licząc licznych organów – zatrudnionych jest łącznie blisko 50 tys. osób z 27 państw członkowskich, z czego najwięcej w Komisji Europejskiej, bo aż 32 tys. Unia Europejska wydaje prawie 6% rocznego budżetu na personel, administrację i utrzymanie budynków. Czy to dużo? Oceńcie sami.

### Twoje cele

- Wymienisz podstawowe informacje o instytucjach i organach Unii Europejskiej.
- Wskażesz podstawowy zakres kompetencji instytucji UE.
- Określisz, które instytucje w UE stanowią prawo.
- Zapoznasz się z głosami krytyki dotyczącymi struktury UE.

# Przeczytaj

---

## Unikalna struktura instytucjonalna

Strukturę [Unii Europejskiej](#) określono w traktatach: [Traktacie o Unii Europejskiej](#) oraz [Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#). W ramach UE działają cztery główne instytucje:

- kierunki polityki UE ustala **Rada Europejska** (nie należy mylić z Radą Europy będącą odrębną organizacją międzynarodową), w skład której wchodzi przywódcy Unii i państw członkowskich,
- wybierani w bezpośrednich wyborach europosłowie reprezentują obywateli państw członkowskich na posiedzeniach **Parlamentu Europejskiego**,
- interesy całej UE chroni **Komisja Europejska** – jej członków wyznaczają rządy krajów członkowskich,
- rządy państw UE bronią interesów krajowych w **Radzie Unii Europejskiej**.

## Stanowienie prawa

Rada Europejska określa ogólne priorytety UE, nie jest jednak uprawniona do przyjmowania prawa. W procesie stanowienia prawa unijnego uczestniczą natomiast trzy instytucje:

1. **Parlament Europejski**, który reprezentuje obywateli UE i jest przez nich bezpośrednio wybierany.
2. **Rada Unii Europejskiej**, która reprezentuje rządy państw członkowskich. Pracom Rady przewodniczą kolejno poszczególne kraje UE w ramach tzw. [prezydencji](#). Każde państwo sprawuje prezydencję przez 6 miesięcy na zasadzie rotacji.
3. **Komisja Europejska**, która reprezentuje interesy całej Unii.

Komisja jest jedyną instytucją UE uprawnioną do proponowania unijnych aktów ustawodawczych. Proponuje ona takie akty z własnej inicjatywy, na wniosek innej instytucji UE (Rady czy PE) lub w odpowiedzi na inicjatywę obywateli. Z kolei Parlament i Rada przyjmują nowy akt prawny. Komisja i państwa członkowskie odpowiadają potem za ich wdrażanie, zaś sama Komisja czuwa nad ich właściwym stosowaniem i wprowadzaniem w życie.

## Inne instytucje i organy UE

Ważną rolę w strukturach UE odgrywają jeszcze trzy pozostałe instytucje:

1. **Trybunał Sprawiedliwości** z siedzibą w Luksemburgu stoi na straży stosowania prawa europejskiego.
2. **Trybunał Obrachunkowy** kontroluje finansowanie działań organizacji.
3. **Europejski Bank Centralny** odpowiada za europejską politykę pieniężną.



Uprawnienia, obowiązki, zasady i procedury funkcjonowania instytucji europejskich określa się w traktatach, które stanowią podstawę wszystkich działań UE. Najnowszy traktat, który wszedł w życie 1 grudnia 2009 roku m.in. poszerzył uprawnienia Parlamentu Europejskiego (traktat lizboński). Treść traktatów uzgadniają prezydenci lub premierzy wszystkich państw UE, a ich ratyfikacji dokonują parlamenty krajowe. Traktaty są więc przyjęte dobrowolnie i demokratycznie.

Źródło: dostępny w internecie: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tratado\\_de\\_Lisboa\\_pt\\_-\\_blue\\_bg.svg#/media/File:Tratado\\_de\\_Lisboa\\_pt\\_-\\_blue\\_bg.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tratado_de_Lisboa_pt_-_blue_bg.svg#/media/File:Tratado_de_Lisboa_pt_-_blue_bg.svg), domena publiczna.

Unia Europejska posiada szereg innych, wyspecjalizowanych organów:

- **Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ)** jest będąca pomocniczym ciałem dyplomatycznym względem Wysokiego Przedstawiciela Unii do Spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa.



O pomoc dyplomatyczną do Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych może zwrócić się każdy obywatel UE. Jest to rozwinięcie możliwości zwracania się do służby zagranicznej innego państwa członkowskiego, jeżeli w państwie pobytu nie występuje placówka dyplomatyczna lub konsularna państwa, z którego się pochodzi.

Źródło: dostępny w internecie:

[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Insignia\\_of\\_the\\_European\\_External\\_Action\\_Service.svg#/media/File:Insignia\\_of\\_the\\_European\\_External\\_Action\\_Service.svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Insignia_of_the_European_External_Action_Service.svg#/media/File:Insignia_of_the_European_External_Action_Service.svg), domena publiczna.

- **Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny** reprezentuje społeczeństwo obywatelskie, pracodawców i pracowników.
- **Europejski Komitet Regionów** reprezentuje władze regionalne i lokalne.
- **Europejski Bank Inwestycyjny** finansuje projekty inwestycyjne UE i wspiera małe przedsiębiorstwa poprzez Europejski Fundusz Inwestycyjny.
- **Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich** bada skargi od obywateli UE dotyczące przypadków niewłaściwego administrowania w instytucjach i organach UE, z wyjątkiem Trybunału Sprawiedliwości i Sądu.

#### Ciekawostka

Skargi do Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich mogą składać nie tylko obywatele UE, ale także osoby fizyczne bądź prawne mające miejsce zamieszkania lub statutową siedzibę w państwie członkowskim. Postępowania wyjaśniające prowadzone przez tę instytucję w 2019 r. dotyczyły głównie Komisji Europejskiej (60%). Długość trwania postępowania w sprawach zamkniętych była średnio krótsza niż 7 miesięcy. Najczęstszym przedmiotem postępowania była: przejrzystość i odpowiedzialność (np. dostęp do informacji i dokumentów) oraz kultura służb (np. przyjazne podejście od obywateli).

- **Europejski Inspektor Ochrony Danych** odpowiada za ochronę danych osobowych obywateli.
- **Urząd Publikacji** publikuje informacje o UE.
- **Europejski Urząd Doboru Kadr** zajmuje się rekrutacją pracowników do instytucji i innych organów UE.
- **Europejska Szkoła Administracji** zapewnia specjalistyczne szkolenia dla pracowników UE.

- Istnieje również szereg wyspecjalizowanych agencji i zdecentralizowanych organów, które wypełniają wiele różnych zadań technicznych, naukowych i zarządczych.

## Języki UE

W Unii obowiązują 24 języki urzędowe. Instytucje UE zatrudniają na stałe ponad 5 tys. tłumaczy. Szacuje się, że koszt wszystkich usług językowych w całej strukturze instytucjonalnej UE stanowi mniej niż 1 proc. rocznego budżetu ogólnego UE, tj. wydatek 2 euro rocznie na jednego obywatela Unii.

## Słownik

### prezydencja Rady Unii Europejskiej

okres, w którym dane państwo członkowskie przewodniczy posiedzeniom Rady Unii Europejskiej; reprezentuje także Radę na arenie międzynarodowej

### traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

główny akt prawa pierwotnego Unii Europejskiej (obok Traktatu o Unii Europejskiej), w skrócie TFUE; stanowi część dorobku prawnego Unii od 2009 roku, kiedy to wszedł w życie traktat z Lizbony; wcześniej funkcjonował pod nazwą Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (1958–1993) oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (1993–2009)

### traktat o Unii Europejskiej

też Traktat z Maastricht – umowa międzynarodowa parafowana 11 grudnia 1991 roku, podpisana 7 lutego 1992 roku w Maastricht w Holandii; TUE wszedł w życie 1 listopada 1993 roku po przeprowadzonych referendum w 12 krajach członkowskich

### Unia Europejska

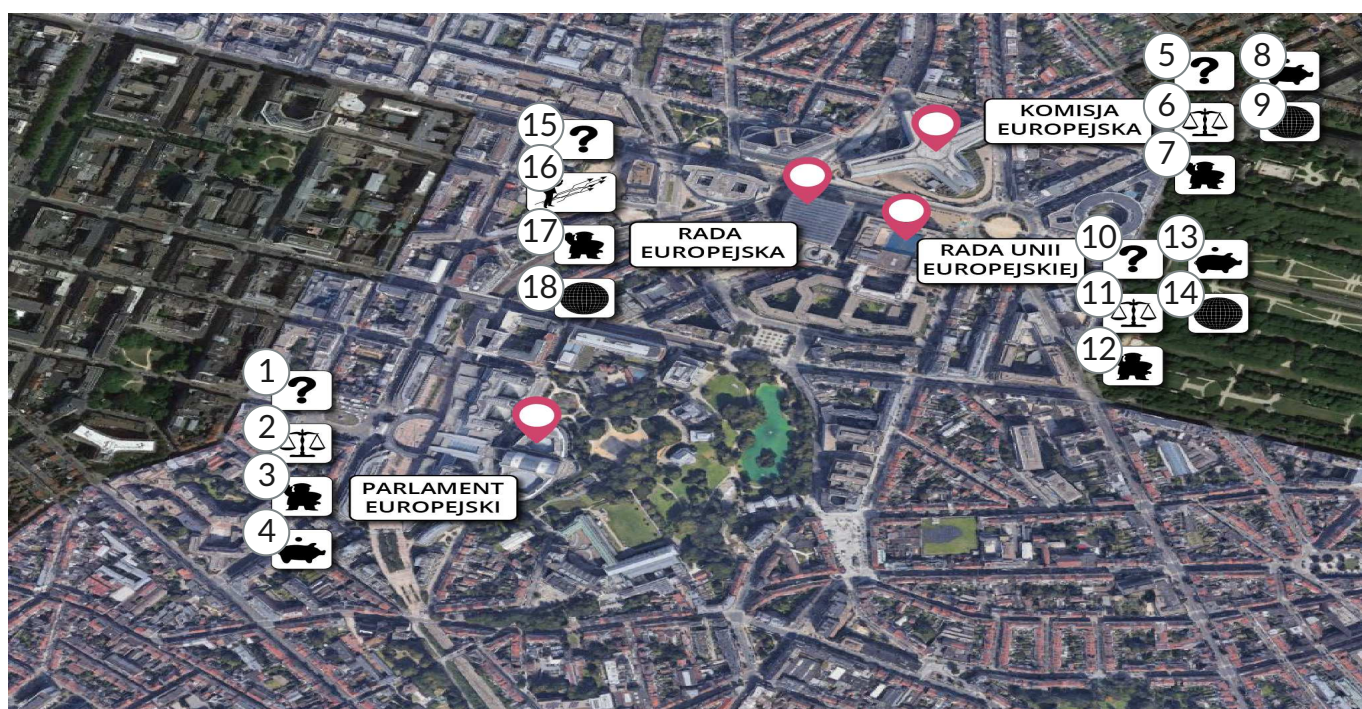
gospodarczo-polityczny związek 27 demokratycznych państw europejskich, który oficjalnie powstał 1 listopada 1993 roku – na mocy podpisanego 7 lutego 1992 traktatu z Maastricht – jako efekt wieloletniego procesu integracji politycznej, gospodarczej i społecznej podejmowanego od końca II wojny światowej; Unia Europejska – w znaczeniu prawa międzynarodowego – funkcjonuje jako organizacja międzynarodowa od 1 grudnia 2009 roku

# Grafika interaktywna

## Polecenie 1

Przeanalizuj grafikę interaktywną dotyczącą instytucji UE w Brukseli pod względem podziału kompetencji, a następnie przedstaw argumenty za albo przeciw poniższej opinii:

*Podział władzy w strukturach UE na prawodawczą i wykonawczą jest z grubsza jasny, ale zdecydowanie bardziej złożony od konstrukcji przyjętej w państwach członkowskich (takich jak np. Polska).*



1. Ogólne informacje: - **skład:** 705 posłów; liczba posłów do PE z każdego kraju jest w przybliżeniu proporcjonalna do jego liczby ludności (zasada: żaden kraj nie może mieć mniej niż 6 lub więcej niż 96 posłów),  
- **rok ustanowienia:** 1952 r. – jako Wspólne Zgromadzenie Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali; 1962 r. – jako Parlament Europejski (do dzisiaj); pierwsze wybory bezpośrednie odbyły się w 1979 r.,  
- **siedziba:** Strasburg (Francja) – posiedzenia sesji plenarnych, Bruksela (Belgia) – posiedzenia komisji parlamentarnych i sesji plenarnych, Luksemburg – administracja PE.

2. Kompetencje ustawodawcze: - wydaje akty prawnie wiążące (rozporządzenia, dyrektywy, decyzje) w toku procedur legislacyjnych,
  - podejmuje decyzje w sprawie umów międzynarodowych,
  - podejmuje decyzje w sprawie rozszerzenia UE,
  - może prosić Komisję o przedłożenie wniosków ustawodawczych.
3. Kompetencje nadzorczo-administracyjne: - sprawuje nadzór demokratyczny nad pozostałymi instytucjami europejskimi,
  - zatwierdza w głosowaniu przewodniczącego Komisji i skład Komisji,
  - może uchwalić „wotum nieufności”, zmuszając Komisję do dymisji,
  - udziela absolutorium z wykonania budżetu, tzn. zatwierdza prawidłowe wykonanie budżetu,
  - rozpatruje petycje od obywateli oraz powołuje komisje śledcze,
  - kieruje zapytania do Komisji i Rady,
  - monitoruje wybory w państwach członkowskich.
4. Kompetencje finansowo-budżetowe: - określa priorytety dla wydatków UE,
  - ustanawia roczny budżet UE,
  - zatwierdza długoterminowy budżet UE, tzw. wieloletnie ramy finansowe.
5. Ogólne informacje: - **skład:** przewodniczący oraz zespół (tzw. kolegium) komisarzy, po jednym z każdego kraju UE,
  - **rok ustanowienia:** 1958,
  - **siedziba:** Bruksela (Belgia).
6. Kompetencje ustawodawcze: - proponuje (przedkłada) projekty unijnych aktów prawnych Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (jako jedyna instytucja UE).
7. Kompetencje nadzorczo-administracyjne: - nadzoruje sposób wydawania środków finansowych pod czujnym okiem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego,
  - odpowiada za zapewnienie właściwego stosowania przepisów unijnych we wszystkich państwach członkowskich (wraz z Trybunałem Sprawiedliwości).
8. Kompetencje finansowo-budżetowe: - określa priorytety dla wydatków UE,
  - przygotowuje roczny budżet UE do zatwierdzenia przez Parlament i Radę,
  - nadzoruje sposób wydawania środków finansowych pod czujnym okiem Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.
9. Kompetencje międzynarodowe: - występuje w imieniu państw UE na forum organizacji międzynarodowych, w szczególności w kwestiach dotyczących polityki handlowej i pomocy humanitarnej,
  - negocjuje umowy międzynarodowe w imieniu UE.

#### 10. Ogólne informacje:

- skład: ministrowie ze wszystkich krajów UE, w zależności od omawianego obszaru polityki,
- **rok ustanowienia:** 1958 r. (jako Rada Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej). 1993 r. (na mocy własnej decyzji przyjęła nazwę Rada UE),
- **siedziba:** Bruksela (Belgia) – biura i miejsca większości posiedzeń, Luksemburg – mniejszość posiedzeń.

#### 11. Kompetencje ustawodawcze: - wydaje akty prawnie wiążące (rozporządzenia, dyrektywy, decyzje) w toku procedur legislacyjnych,

- wydaje akty niemające mocy prawnie wiążącej (zalecenia, opinie, memoranda, stanowiska),
- podpisuje umowy między UE a innymi krajami lub organizacjami międzynarodowymi,
- prosi Komisję o podjęcie określonych działań, w tym o przedłożenie wniosku ustawodawczego.

#### 12. Kompetencje nadzorczo-administracyjne: - zatwierdza listę członków Komitetu Ekonomiczno-Społecznego oraz Komitetu Regionów,

- bierze udział w wyborze członków Komisji.

#### 13. Kompetencje finansowo-budżetowe: - określa priorytety dla wydatków UE,

- przyjmuje budżet UE.

#### 14. Kompetencje międzynarodowe: - określa politykę zagraniczną UE w oparciu o wytyczne Rady Europejskiej.

#### 15. Ogólne informacje: - **skład:** szefowie państw i rządów krajów UE, przewodniczący Rady Europejskiej, przewodniczący Komisji Europejskiej,

- **rok ustanowienia:** 1974 r. (forum nieformalne), 1992 r. (status formalny), 2009 r. (oficjalna instytucja UE),
- **siedziba:** Bruksela (Belgia).

#### 16. Kompetencje strategiczne: - nadawanie impulsów do rozwoju oraz określanie ogólnych kierunków i priorytetów politycznych UE.

#### 17. Kompetencje nadzorczo-administracyjne: - może stwierdzić poważne i stałe naruszenie wartości demokratycznych lub praw człowieka w jednym z państw członkowskich (na wniosek Komisji lub 1/3 państw członkowskich po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego),

- mianuje wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa (za zgodą przewodniczącego Komisji),
- wskazuje, biorąc pod uwagę wynik wyborów do Parlamentu Europejskiego, kandydata na przewodniczącego Komisji Europejskiej,

- mianuje zatwierdzony przez Parlament Europejski skład Komisji,
- wybiera prezesa, wiceprezesa i członków Zarządu Europejskiego Banku Centralnego.

18. Kompetencje międzynarodowe: - udziela wskazówek w sprawie tworzenia wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, biorąc pod uwagę strategiczne interesy Unii, w tym sprawy mające wpływ na kwestie polityczno-obronne,

- koordynuje politykę zagraniczną państw członkowskich,
- zajmuje stanowisko wobec najważniejszych problemów światowych,
- określa wytyczne co do negocjacji z państwem kandydującym do UE.

# Sprawdź się

---

Pokaż ćwiczenia:   

## Ćwiczenie 1



W którym mieście znajduje się siedziba Europejskiego Banku Centralnego?

- Bruksela
- Strasburg
- Luksemburg
- Frankfurt nad Menem

## Ćwiczenie 2



Dwie instytucje, które wydają akty prawnie wiążące i zatwierdzają roczny budżet dla UE to:

- Komisja Europejska
- Parlament Europejski
- Rada Unii Europejskiej
- Rada Europejska

## Ćwiczenie 3



## Ćwiczenie 4





**Przyporządkuj po dwie kompetencje do odpowiedniej instytucji UE.**

prosi Komisję Europejską (zwykłą większością głosów swoich członków-ministrów państw członkowskich) o podjęcie inicjatywy ustawodawczej, przygotowuje roczny budżet UE, zatwierdza długoterminowy budżet UE, wybiera większością kwalifikowaną kandydata na przewodniczącego Komisji Europejskiej, formułuje ogólne kierunki rozwoju i priorytety polityczne UE, proponuje nowe akty prawne, zatwierdza przewodniczącego Komisji Europejskiej, koordynuje politykę zagraniczną państw członkowskich

<b>Parlament Europejski</b>	
<b>Komisja Europejska</b>	
<b>Rada Unii Europejskiej</b>	
<b>Rada Europejska</b>	

## Ćwiczenie 6



Zaznacz poprawne wyrażenia w tekście.

Artykuł 7. Traktat o Unii Europejskiej daje możliwość dyscyplinowania i karania państw, które naruszają unijne wartości. W pierwszym etapie procedury Rada Europejska/Rada Unii Europejskiej, stanowiąc większością 4/5 swych członków po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego/Komisji Europejskiej, może stwierdzić ryzyko naruszeń w jednym z państw członkowskich. W drugim etapie uznaje ona, stanowiąc jednomyślnie na wniosek 1/3 państw członkowskich lub Komisji Europejskiej/Rady Europejskiej i po uzyskaniu zgody Parlamentu Europejskiego, że w objętym procedurą państwie naruszenia są stałe i poważne. W trzecim zaś powyższa Rada może zdecydować większością kwalifikowaną o zawieszeniu niektórych praw wynikających ze stosowania traktatów unijnych, np. prawa głosu.

## Ćwiczenie 7



Krytyka struktur UE opiera się m.in. na marnotrawieniu pieniędzy. Na podstawie poniższego tekstu wskaż dwie propozycje oszczędności w funkcjonowaniu Parlamentu Europejskiego.

*(...) cały Parlament Europejski, liczący 736 posłów, i ich liczni asystenci raz w miesiącu odbywają kosztowną pielgrzymkę z Brukseli do Strasburga. 11 proc. budżetu Parlamentu idzie na nieruchomości, bo Parlament pracuje w Brukseli, Strasburgu i Luksemburgu. (...)*

*(...) Budżet Parlamentu Europejskiego to około 1 proc. ogólnego budżetu Unii. Brzmi arcyskromnie, dopóki nie towarzyszy temu informacja, że w 2011 r. każdy eurodeputowany kosztował nas, podatników, średnio 550 tys. euro. Składają się na to pensje, koszty podróży, wydatki na biuro i osobistych asystentów. Kwota ta nie uwzględnia natomiast składek emerytalnych, a ten element kosztów poszedł ostatnio mocno w górę. Na pozostały personel Parlamentu idzie 37 proc. całego budżetu tej unijnej instytucji – wyniesie on w 2012 r. ponad 1,7 mld euro. Średnio na głowę personelu wypada odrobinę ponad 100 tys. euro rocznie. Czy unijna biurokracja musi tyle kosztować? (...)*

*(...) Dla Polaków posada eurodeputowanego stała się wspaniałą synekurą, nagrodą za partyjną lojalność albo luksusową formą politycznego zezłania. Tak czy owak, zezłańcy nie narzekają. Bo na co? Do wysokich pensji i hojnych diet dochodzą szczodre przywileje transportowe. (...)*

Lubowski A., 2012, Unijna biurokracja nie zamierza zaciskać pasa, Polityka. Dostęp w:

<https://www.polityka.pl/tygodnikpolityka/rynek/1526973,1,unijna-biurokracja-nie-zamierza-zaciskac-pasa.read>

(17.10.2020).

## Ćwiczenie 8



Wyłącznie na podstawie poniższego fragmentu określ dwa zadania Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Następnie napisz, jaka jest konsekwencja dla państwa członkowskiego za uchybienia w przestrzeganiu prawa unijnego.

*(...) W ocenie Trybunału gwarancja niezależności Izby Dyscyplinarnej jako sądu właściwego do orzekania w sprawach dyscyplinarnych sędziów Sądu Najwyższego i sędziów sądów powszechnych ma zasadnicze znaczenie dla zachowania niezależności zarówno Sądu Najwyższego, jak i sądów powszechnych (...). Trybunał przypomniał, że okoliczność, iż niezależność Sądu Najwyższego może nie być zagwarantowana, czyni możliwym wystąpienie poważnej szkody z punktu widzenia porządku prawnego Unii, a w rezultacie także w zakresie praw, jakie jednostki wywodzą z prawa Unii, oraz wartości wyrażonych w art. 2 TUE, na których opiera się Unia, zwłaszcza takich jak państwo prawne (...).*

Fragment z Postanowienia Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-791/19 R Komisja / Polska

<https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2020-04/cp200047pl.pdf>

# Dla nauczyciela

---

**Imię i nazwisko autora:** Maciej Kałaska

**Przedmiot:** geografia

**Temat zajęć:** Zakres kompetencji instytucji europejskich

**Grupa docelowa:** III etap edukacyjny, liceum/technikum, zakres rozszerzony, klasa czwarta

## PODSTAWA PROGRAMOWA

Poziom rozszerzony

XX. Problemy polityczne współczesnego świata: współczesne zmiany na mapie politycznej świata, przemiany systemowe w Europie, funkcjonowanie Unii Europejskiej, przyczyny i skutki terroryzmu, relacje między cywilizacją zachodnią i cywilizacją islamu.

Uczeń:

3) dyskutuje na temat głównych problemów funkcjonowania Unii Europejskiej.

## Kształowane kompetencje kluczowe

- kompetencje cyfrowe,
- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
- kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii,
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

## Cele operacyjne

Uczeń:

- wymienia podstawowe informacje o instytucjach i organach Unii Europejskiej,
- wskazuje podstawowy zakres kompetencji instytucji UE,
- określa, które instytucje w UE stanowią prawo,
- wyjaśnia krytykę dotyczącą struktury UE.

**Strategie nauczania:** odwrócona klasa, konstruktywizm, konektywizm

**Metody nauczania:** dyskusja, praca z e-materiałem

**Formy zajęć:** praca indywidualna, praca w parach, praca całego zespołu klasowego

**Środki dydaktyczne:** e-materiał, komputer, komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu albo tablety z dostępem do internetu, tablica interaktywna/tablica, zeszyt przedmiotowy, atlas geograficzny

## Materiały pomocnicze

Oficjalna strona Unii Europejskiej, Instytucje i inne organy UE, dostęp w:  
[europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies\\_pl](http://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_pl) (17.10.2020).

*System instytucjonalny UE*, 2014, dostęp w:  
[prawo.uni.wroc.pl/sites/default/files/students-resources/instytucje%20UE%20podstawy.pdf](http://prawo.uni.wroc.pl/sites/default/files/students-resources/instytucje%20UE%20podstawy.pdf) (17.10.2020).

Wyrozumska A., *Kompetencje i stanowienie prawa w UE*, dostęp w:  
[wpia.uni.lodz.pl/files/profiles/258/Wyklad%20UE/2%20Kompetencje%20i%20stanowienie%20prawa%20w%20UE.pdf](http://wpia.uni.lodz.pl/files/profiles/258/Wyklad%20UE/2%20Kompetencje%20i%20stanowienie%20prawa%20w%20UE.pdf) (17.10.2020).

## PRZEBIEG LEKCJI

**Przed lekcją**

- Uczniowie zapoznają się ze wstępem i sekcją *Przeczytaj* niniejszego e-materiału.

### Faza wprowadzająca

- Czynności organizacyjne i sprawdzenie ewentualnego zadania domowego.
- Nauczyciel tworzy krótki test z podstawowych informacji o Unii Europejskiej. Trzy osoby z najwyższymi wynikami można zwolnić z pracy domowej.
- Nauczyciel podaje temat lekcji: *Zakres kompetencji instytucji europejskich* oraz informuje o celach lekcji.

### Faza realizacyjna

- Uczniowie indywidualnie mają chwilę na przypomnienie sobie treści w sekcji *Przeczytaj* przy użyciu atlasu geograficznego wypisują kraje należące do Unii Europejskiej. Następnie zapisują w zeszyte przedmiotowym minimum pięć pytań do tekstu. Uwaga: każde z pytań musi rozpoczynać się od słowa „dlaczego”. Następnie spacerują po klasie i na umówiony dźwięk wskazują osobę do pary, zadają i odpowiadają na opracowane pytania.
- Uczniowie, korzystając z komputerów lub tabletów, wykonują w parach ćwiczenia interaktywne (1., 3. i 4.) z sekcji *Sprawdź się*, które dotyczą pierwszego celu lekcji. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanych ćwiczeń, omawiając je wraz z uczniami.
- Uczniowie wykonują w parach ćwiczenia interaktywne (2., 5. i 6.) z sekcji *Sprawdź się*, które dotyczą drugiego i trzeciego celu lekcji. Następnie uczniowie wypełniają polecenie w sekcji *Grafika interaktywna*. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanych zadań, omawiając je wraz z uczniami.
- Nauczyciel zaczyna ogólnoklasową dyskusję, która ma na celu wskazanie argumentów krytykujących strukturę UE (czwarty cel lekcji). Wnioski z dyskusji uczniowie zapisują w zeszyte przedmiotowym. Następnie wykonują indywidualnie interaktywne ćwiczenie 7. z sekcji *Sprawdź się*. Nauczyciel sprawdza poprawność wykonanych zadań, omawiając je wraz z uczniami.

### Faza podsumowująca

- Omówienie ewentualnych problemów z rozwiązaniem ćwiczeń i poleceń z sekcji *Sprawdź się*.
- Wybrany uczeń podsumowuje zajęcia, zwracając uwagę na nabyte umiejętności.
- Nauczyciel wskazuje mocne i słabe strony pracy uczniów, udzielając im tym samym informacji zwrotnej.
- Pożegnanie i zaproszenie na kolejną lekcję.

### Praca domowa

- Dla wszystkich uczniów: wykonanie ćwiczenia nr 8 w sekcji *Sprawdź się*.
- Dla chętnych uczniów: rozprawka pt. „Alternatywna struktura instytucjonalna UE”.

### Wskazówki metodyczne opisujące różne zastosowania danego multimedium

Grafika interaktywna może zostać wykorzystana na dowolnej lekcji dotyczącej Unii Europejskiej (kompetencje UE, wady i zalety przynależności do UE, struktura UE itp.). Może posłużyć również do porównania struktury Unii Europejskiej ze strukturami innych organizacji międzynarodowych.